

การศึกษาผลของเมลาโทนิโนมไ้ล้้นต่อการรักษาสิวในผู้ป่วยที่ ไม่ตอบสนองต่อการรักษา การนอนและคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี

นพ.ชนัทพงษ์ ชนัทนาวา*

นพ.มาศ ไม้ประเสริฐ**

บทคัดย่อ

สิ่ว พบได้บ่อยในวัยรุ่น และสามารถเป็นต่อเนื้องในผู้ใหญ่ ส่งผลต่อจิตใจ คุณภาพชีวิต และการเข้าสังคม ของผู้ป่วยสิ่ว ปัจจัยที่สำคัญของการเกิดสิ่วคือ ความเครียด คุณภาพการนอนที่ไม่ดี ฮอรโมน และการอักเสบ ปัจจุบันเมลาโทนิโนมมีบทบาทต่อการรักษาสิว โดยควบคุมสาเหตุและปัจจัยกระตุ้นของสิ่วดังกล่าวโดยตรง ซึ่งการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของเมลาโทนิโนมต่อการรักษาสิวระยะปานกลาง

การศึกษานี้ศึกษาในผู้ป่วยเป็นสิ่วระยะปานกลางตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยวิธีแพทย์แผนปัจจุบัน อายุ 20-50ปี ที่เข้ารับบริการณ.ทวิชัยคลินิกทั้ง 6 สาขา ช่วงมกราคมถึงพฤษภาคม 2559 ให้เมลาโทนิโนมไ้ล้้นขนาด 1 มิลลิกรัม อดครั้งละ 1 เม็ด ก่อนนอน 30 นาที ทุกคืน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ นัดติดตามเก็บข้อมูลทุก 2 สัปดาห์เพื่อบันทึกจำนวนสิ่ว คะแนนการนอนและคะแนนคุณภาพชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสิ่วรวมทุกชนิด สิ่วอุดตันและสิ่วอักเสบลดลงต่อเนื่อง 8 สัปดาห์ ส่วนคุณภาพการนอนหลับและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยดีขึ้นตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสรุปว่าเมลาโทนิโนมไ้ล้้นขนาดดังกล่าวช่วยลดปริมาณสิ่วได้ ทำให้การนอนและคุณภาพชีวิตดีขึ้นด้วย แต่ควรศึกษาในระยะเวลาที่นานขึ้นและใช้เมลาโทนิโนมในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อพัฒนาเป็นยารักษาสิวที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทนำ

สิ่วพบได้บ่อยในวัยรุ่น และสามารถเป็นต่อเนื้องในผู้ใหญ่ โดยช่วงอายุ 20-30 ปี ทั้งเพศชายและหญิงพบได้มากถึงร้อยละ 40-50 และกว่าร้อยละ 80 ของประชากร 5-6 ล้านคน เข้ารับการรักษาสิ่วในเวลา 1 ปี (Stem, 2004) ซึ่งบ่งชี้ว่า เป็นโรคที่มีผลต่อประชากรในสังคมเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อจิตใจ คุณภาพชีวิต และการเข้าสังคม ของผู้ป่วยสิ่ว สองปัจจัยหลักที่สำคัญของการเกิดสิ่วคือ ความเครียด (Emotional Stress) และการนอนดึก-นอนน้อย (Sleep

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Deprivation) หนึ่งในคำแนะนำการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยคือการนอนหัวค่ำ และการลดความเครียด ซึ่งการแข่งขันทางสังคมที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันนำไปสู่ความเครียด และภาวะนอนน้อย-นอนไม่หลับเพิ่มมากขึ้น ในบุคคลทั่วไปรวมถึงผู้ป่วยที่มีความเครียดนอนไม่หลับ นิยมใช้ยานอนหลับ เช่นยาในกลุ่มของเบนโซไดอะเซพีน ช่วยลดความเครียด แก้ปัญหาหลับยาก โดยกดประสาทส่วนกลาง แต่ก่ระดับธรรมชาติของฮอร์โมนในร่างกาย ต่อมามีการใช้เมลาโทนิน (Melatonin) แก้ปัญหาเรื่องการนอนไม่หลับ โดยรับประทานเมลาโทนินดังกล่าว จะออกฤทธิ์ช่วยปรับการนอน ทำให้หลับง่าย ควบคุมคุณภาพการนอนหลับ ลดความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ช่วยลดภาวะความเครียดทางร่างกายหรือออกซิเดทีฟ-สเตรส (Oxidative Stress) ต้านอนุมูลอิสระ (Anti-oxidative Effect) ที่เป็นสาเหตุของการอักเสบ ลดปฏิกิริยาการอักเสบ ลดการอักเสบของผิวหนัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาผลของเมลาโทนินชนิดรับประทานโดยอมใต้ลิ้น ต่อการรักษาสิ่วบริเวณใบหน้าที่ดีขึ้น หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของเมลาโทนิน (Melatonin) ต่อการรักษาสิ่ว

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สิ่ว คือโรคของการอักเสบของหน่วยรูขุมขนและต่อมไขมัน บริเวณผิวหนังของหน้า คอ หน้าอก หรือหลัง กลไกการเกิดสิ่ว จากฮอร์โมนแอนโดรเจน (Androgenic Hormone) (Collier et al. 2007) หรือความเครียดทางจิตใจ กระตุ้นการสร้างน้ำมันของต่อมไขมัน มีการสร้างเคราตินเพิ่มขึ้น (Fisher et al., 2010) ร่วมกับปฏิกิริยาการอักเสบจากสารการอักเสบที่สร้างจากไซโตไคน์ (Cytokine) จากสภาวะรูขุมขนที่ตอบสนองต่อฮอร์โมน และรูขุมขนอุดตัน (Evgenia et al., 2011) ร่วมกับเชื้อแบคทีเรียบางชนิด เช่น เชื้อสิ่วพีแอกเน (P.acnes; Propionibacterium acnes) ทำให้เกิดสิ่ว (Toyoda M. & Morohashi, 2001)

การศึกษาที่มีอยู่ของ Laura Redwine และคณะเมื่อปีค.ศ. 2000 พบว่า การนอนดึก และระยะเวลาอนน้อย (Late Sleep and Sleep Deprivation) สัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของอินเตอร์ลิวคิน-ซิกซ์ (Interleukin-6 ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาการอักเสบของเซลล์ผิวหนังทำให้เกิดโรคผิวหนังอักเสบได้ทุกชนิด และการแบ่งตัวของเซลล์ที่ผิดปกติ

สิ่วที่เกิดจากความเครียดจะสัมพันธ์กับสิ่วอักเสบ (Inflammatory acne) ส่วนความเครียดสัมพันธ์กับการเกิดโคมีโดน (Comedone) นั้น ณ.ปัจจุบัน ยังไม่มีรายงานความสัมพันธ์ดังกล่าว (Kligman's, 2014)

การศึกษาของ Timothy F.G. ในปีค.ศ. 2006 พบว่า การออกฤทธิ์ของเมลาโทนินที่ผิวหนังผ่านกลไกการยับยั้งเอนไซม์ไซโคลออกซิเจเนส-ทู (Cyclooxygenase; COX₂) ที่ทำให้อักเสบ โดยเมลาโทนินออกฤทธิ์เป็นตัวต้านออกซิเดชั่น (Anti-Oxidant) ยับยั้งการทำลายของ

เซลล์โดยตรงจากอนุมูลอิสระ (Free Radical) และสารพิษ (Toxin) ลดการอักเสบของผิวหนัง และสิวโดยตรง

การศึกษาทดลองของ Novaera S.R.L. ในปีค.ศ. 2012 พบว่า ผู้ป่วยที่มีสิวยู่ในระดับปานกลาง (Moderate Acne) ได้รับเมลานโทนินเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สิวจะดีขึ้น (Mild Improvement) ใน 4 สัปดาห์ และดีขึ้นอีก (Modest Improvement) อย่างสังเกตเห็นได้ชัด ในสัปดาห์ที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองเชิงนำร่อง (Experimental Research; Pilot Study) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการรับประทานเมลานโทนิน ต่อการรักษาสิว ตรวจสอบคัดเลือกผู้ป่วยเข้าศึกษาตามเกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria) วัดก่อนและหลังการทดลอง (Pre-Post Test Design) ให้อาสาสมัครอมเมลานโทนินใต้ลิ้น (Sublingual Melatonin) ขนาด 1 มิลลิกรัม ทุกคืน ก่อนนอน 30 นาที ในระยะเวลา 8 สัปดาห์ นัดตรวจประเมินทุก 2 สัปดาห์ โดยศึกษาวิจัยใน ผู้ป่วยที่มีอายุ 20-50 ปี ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นสิวยู่ในระดับความรุนแรงปานกลาง (Moderate acne) เข้ารับการรักษาสิวมานานกว่า 1 ปีไม่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยวิธีแพทย์แผนปัจจุบัน คุณภาพการนอนหลับน้อย คุณภาพชีวิตที่ไม่ดี จากนั้นนัดติดตามอาการทุก 2 สัปดาห์ เพื่อนับจำนวนสิรวม สิวอุดตัน และสิวกอักเสบ วัดคะแนนคุณภาพการนอนหลับจากเครื่องมือชี้วัดคุณภาพการนอนหลับมาตรฐาน (The Pittsburgh Sleep Quality index; T-PSQI) และวัดคะแนนคุณภาพชีวิตจากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL - BREF - THAI) ทั้งหมด 5 ครั้ง เป็นเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไป

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	4	26.67
หญิง	11	73.33
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-30	5	33.33
31-40	7	46.67
41-50	3	20.00
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	8	53.33
สมรส	7	46.67

การศึกษานี้มีตัวอย่าง 15 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีอายุตั้งแต่ 27 ถึง 43 ปี โดยตัวอย่างช่วงอายุ 21 ถึง 30 ปี มี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ช่วงอายุ 31 ถึง 40 ปี มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ช่วงอายุ 41 ถึง 50 ปี มี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อายุเฉลี่ยของตัวอย่างเท่ากับ 33.93 ปี (SD. = 4.86) โสด 8 คน สมรส 7 คน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนสิ่วรวมของตัวอย่าง ในช่วงสัปดาห์ต่าง ๆ ขณะศึกษาวิจัย

จำนวนสิ่วรวม สัปดาห์ที่	Mean	S.D.	p-value (เปรียบเทียบกับก่อน การศึกษา)
เริ่มต้นศึกษา	125.53	19.93	-
2	109.33	16.07	0.010
4	77.13	19.14	< 0.001
6	51.53	16.48	< 0.001
8	30.00	17.28	< 0.001

จากการเปรียบเทียบจำนวนสิ่วรวมของตัวอย่างโดยใช้สถิติ paired-t test ในสัปดาห์ต่าง ๆ ตามนัยเมื่อวิเคราะห์จำนวนสิ่วรวมของตัวอย่างในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 สัปดาห์ เปรียบเทียบกับเริ่มต้นการศึกษาวิจัย พบว่า จำนวนสิ่วรวมลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 เป็นต้นไป สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยของสิ่วรวมของตัวอย่างที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในแต่ละสัปดาห์

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนสิ่วจุดต้นของตัวอย่าง ในช่วงสัปดาห์ต่าง ๆ ขณะศึกษาวิจัย

จำนวนสิ่วจุดต้น สัปดาห์ที่	Mean	S.D.	p-value (เปรียบเทียบกับก่อน การศึกษา)
เริ่มต้นศึกษา	103.33	20.26	-
2	90.87	14.62	0.003
4	65.07	15.66	< 0.001
6	44.27	13.84	< 0.001
8	26.47	15.54	< 0.001

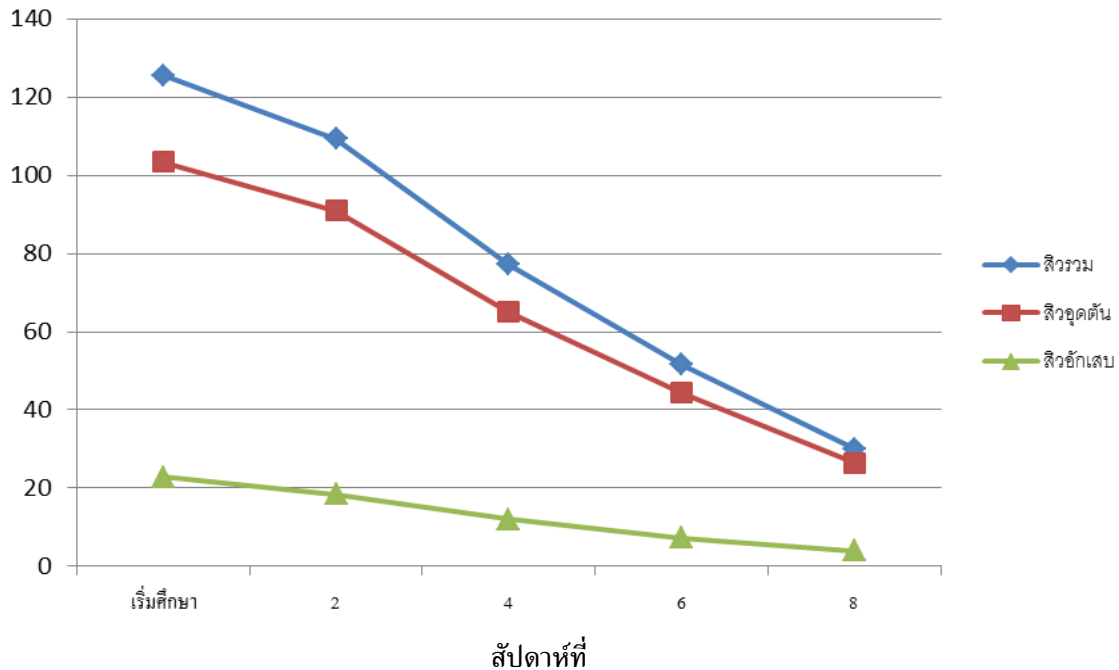
จากการเปรียบเทียบจำนวนสิบรวมของตัวอย่างโดยใช้สถิติ paired-t test ในสัปดาห์ต่าง ๆ ตามนัดเมื่อวิเคราะห์จำนวนสิวอดตันของตัวอย่างในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 สัปดาห์เปรียบเทียบกับเริ่มต้นการศึกษาวิจัย พบว่า จำนวนสิวอดตันลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 เป็นต้นไป สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยของสิวอดตันของตัวอย่างที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในแต่ละสัปดาห์

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบจำนวนสิวอักเสบของตัวอย่าง ในช่วงสัปดาห์ต่าง ๆ ขณะศึกษาวิจัย

จำนวนสิวอักเสบ สัปดาห์ที่	Mean	S.D.	p-value (เปรียบเทียบกับก่อน การศึกษา)
เริ่มต้นศึกษา	22.86	4.66	-
2	18.47	3.98	0.002
4	12.07	5.23	< 0.001
6	7.27	4.77	< 0.001
8	3.93	3.33	< 0.001

จากการเปรียบเทียบจำนวนสิวอักเสบของตัวอย่างโดยใช้สถิติ paired-t test ในสัปดาห์ต่าง ๆ ตามนัด เมื่อวิเคราะห์จำนวนสิวอักเสบของตัวอย่างในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 สัปดาห์เปรียบเทียบกับเริ่มต้นการศึกษาวิจัย พบว่า จำนวนสิวอักเสบลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 เป็นต้นไป สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยของสิวอักเสบของตัวอย่างที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในแต่ละสัปดาห์

จำนวนสิวเฉลี่ยของตัวอย่าง

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนสิ่วรวม สิ่วอุดตันและสิ่วอักเสบในแต่ละช่วงระยะเวลาศึกษาวิจัย

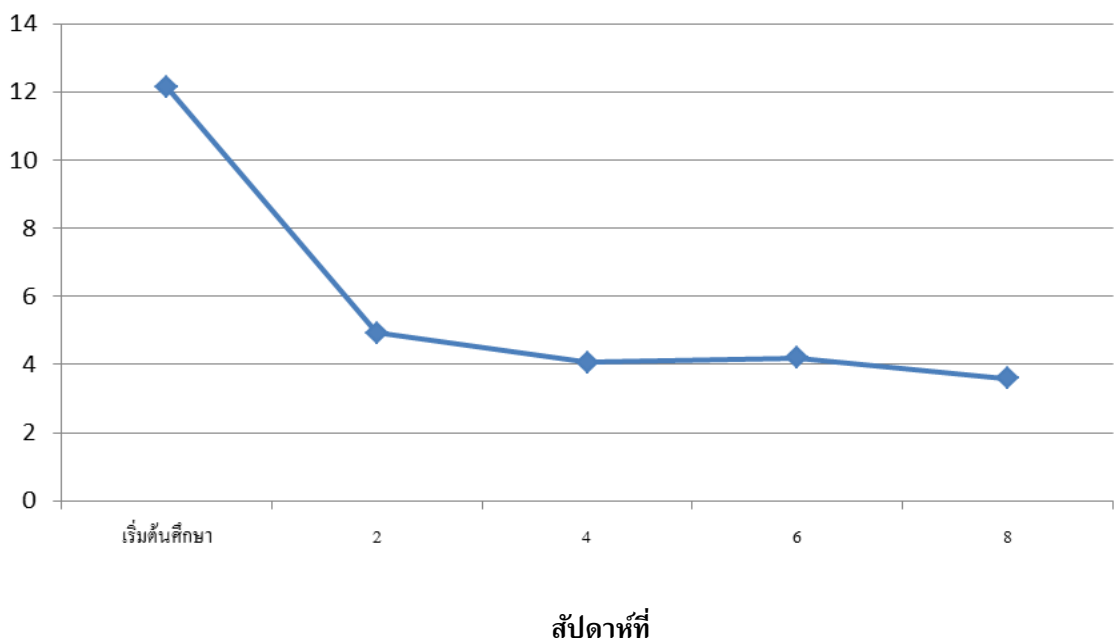
จากกราฟ พบว่าจำนวนสิ่วรวม สิ่วอุดตันและสิ่วอักเสบเฉลี่ยของตัวอย่างตั้งแต่เริ่มต้น การศึกษาวิจัยจนถึงสิ้นสุดการศึกษาพบว่า มีจำนวนสิ่วรวม สิ่วอุดตันและสิ่วอักเสบเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนคุณภาพการนอนหลับจาก เครื่องมือชี้วัดคุณภาพการนอนหลับ มาตรฐาน (The Pittsburgh Sleep Quality index; T-PSQI) ของตัวอย่าง ในช่วงสัปดาห์ต่าง ๆ ขณะศึกษาวิจัย

คะแนนการนอน การศึกษาวิจัย	Mean	S.D.	p-value (เปรียบเทียบกับก่อน การศึกษา)
เริ่มต้นศึกษา	12.13	2.00	-
2	4.93	1.58	0.020
4	4.06	0.88	< 0.001
6	4.20	1.78	< 0.001
8	3.60	1.45	< 0.001

จากการเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพการนอนหลับของตัวอย่างโดยใช้สถิติ paired-t test ในสัปดาห์ต่าง ๆ ตามนัด เมื่อวิเคราะห์คะแนนคุณภาพการนอนหลับของตัวอย่างในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 สัปดาห์ เปรียบเทียบกับเริ่มต้นการศึกษาวิจัย พบว่า คะแนนคุณภาพการนอนหลับลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 เป็นต้นไป สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพการนอนหลับของตัวอย่างที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในแต่ละสัปดาห์

คะแนนคุณภาพการนอนหลับเฉลี่ยของตัวอย่าง

ภาพที่ 2 แสดงคะแนนคุณภาพการนอนหลับในแต่ละช่วงระยะเวลาศึกษาวิจัย

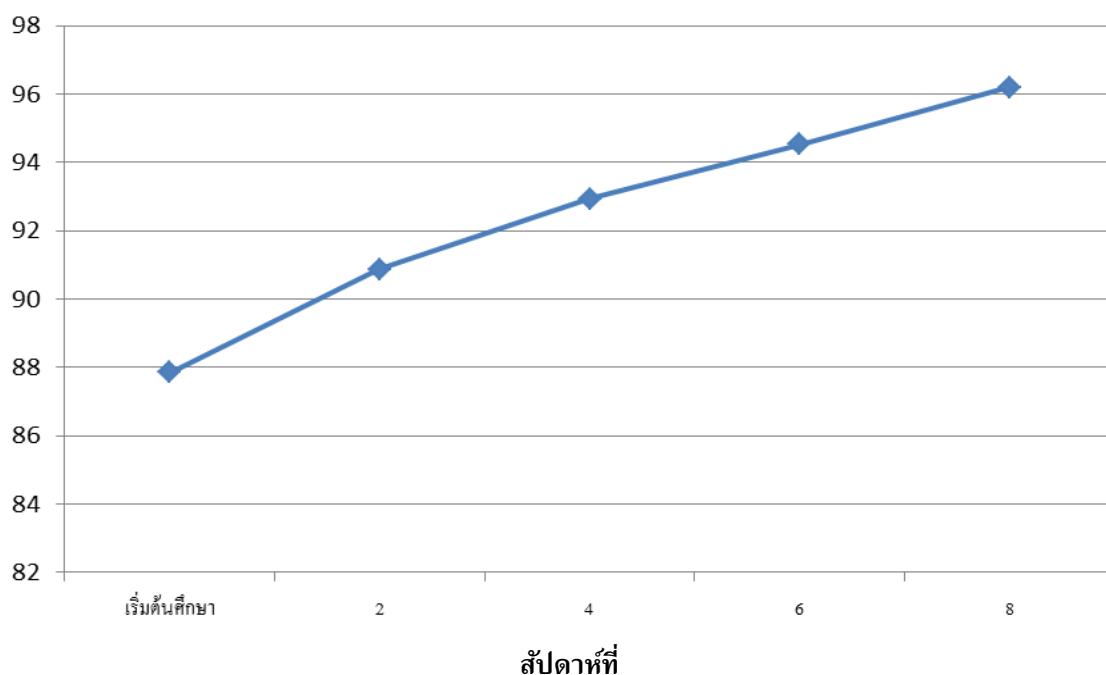
จากกราฟพบว่า คะแนนคุณภาพการนอนหลับเฉลี่ยของตัวอย่างตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาเมื่อผู้ป่วยได้เริ่มอมเมลาโทนินใต้ลิ้น พบว่า คะแนนคุณภาพการนอนหลับนั้นลดลงมากในช่วง 2-4 สัปดาห์แรก และคะแนนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องถึงสัปดาห์ที่ 8

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบคะแนนคุณภาพชีวิตจากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL – BREF – THAI) ในช่วงสัปดาห์ต่าง ๆ ขณะศึกษาวิจัย

คะแนนคุณภาพชีวิต	Mean	S.D.	p-value (เปรียบเทียบกับก่อน การศึกษา)
การศึกษาวิจัย			
เริ่มต้นศึกษา	87.86	6.28	-
2	90.87	4.07	0.069
4	92.93	5.98	< 0.001
6	94.53	5.71	< 0.001
8	96.20	4.53	< 0.001

จากการเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวอย่างโดยใช้สถิติ paired-t test ในสัปดาห์ต่าง ๆ ตามนัด เมื่อวิเคราะห์คะแนนคุณภาพชีวิตของตัวอย่างในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 สัปดาห์ เปรียบเทียบกับเริ่มต้นการศึกษาวิจัย พบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวอย่างที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละสัปดาห์

คะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ยของตัวอย่าง

ภาพที่ 3 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ยของตัวอย่างในแต่ละช่วงระยะเวลาศึกษาวิจัย

จากกราฟ พบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตของตัวอย่างตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาถึงสิ้นสุดการศึกษาวิจัยที่ 8 สัปดาห์พบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาวิจัยตามสมมติฐาน หลังจากอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยได้รับเมลาโทนิโนมใต้ลิ้นต่อเนื่องทุกวัน ผู้ที่มีภาวะสิ่วระยะปานกลาง (Moderate Acne) จะมีปริมาณสิ่วลดลงโดย จากการศึกษาหลังจากอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ 8 สัปดาห์ ปริมาณสิ่วรวมทุกเม็ด จำนวนสิ่วอุดตันและอักเสบลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาข้อมูลการติดตามอาสาสมัคร ระหว่างการศึกษาวิจัยทุก 2 สัปดาห์พบว่า จำนวนสิ่วรวมทุกเม็ด จำนวนสิ่วอุดตันและอักเสบลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 จนถึงสิ้นสุดการศึกษาวิจัยที่ 8 สัปดาห์

จากการศึกษาคะแนนคุณภาพการนอนหลับจาก เครื่องมือวัดคุณภาพการนอนหลับมาตรฐาน (The Pittsburgh Sleep Quality index; T-PSQI) พบว่า คะแนนการนอนของอาสาสมัครลดลงต่อเนื่อง 8 สัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า เมลาโทนิโนมใต้ลิ้นอาจช่วยปรับเรื่องของการนอนของอาสาสมัครให้ดีขึ้นอ้างอิงจากคะแนนคุณภาพการนอนหลับ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนคุณภาพชีวิตจากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL – BREF –THAI) พบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตของอาสาสมัครเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 8 สัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า เมลาโทนิโนมใต้ลิ้นอาจช่วยปรับคุณภาพชีวิตของอาสาสมัครให้ดีขึ้นอ้างอิงจากคะแนนคุณภาพชีวิต

สรุปว่าการให้เมลาโทนิโนมใต้ลิ้นขนาด 1 มิลลิกรัม (Sublingual Melatonin; 1 mg.) อมครั้งละ 1 เม็ด ก่อนนอน 30 นาที ทุกคืน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ช่วยลดปริมาณสิ่วได้ ทำให้การนอนและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชลธิชา แยมมา, และพีรพนธ์ ลือบุญธวัชชัย. (2556). ปัญหาการนอนหลับความเหนื่อยล้าและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์, *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 58, น. 183-196.
- ปรียา กุลละวณิชย์ (บรรณาธิการ). *ตำราโรค ผิวหนังในเวชปฏิบัติปัจจุบัน*.

สรยุทธ วาสิกนันท์. (2543). ยานอนหลับและสารช่วยการนอนหลับ, *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 45, น. 87-97.

WHOQOL-BRIF-THAI. (2545). *เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย*. สืบค้นจาก <http://www.dmh.go.th/test/download/files/whoqol.pdf>.

ภาษาต่างประเทศ

Fraschini F., B. Messi, and L. Martini. (1967). Pineal Gland, Melatonin and the Control of Luteinizing Hormone Secretion. *Endocrinology*. Vol.82 , p. 919.

Giorgio Endrici (2012). *Melatonin and an antimicrobial or antibacterial agent for the treatment of acne*. US 20140199413A1. Retrieved from www.google.com/scholar.

Kligman's Model. (2014). *Landmark in the history of comedogenesis*.

Madhulika A.G. (2013). Sleep-wake disorders and dermatology, *Clinics in Dermatology Volume 31* (1), pp. 118-126.

McCarty J. A. (2012). Melatonin tablet and methods of preparation and use. US 8992948 B2. Retrieved from www.google.com/scholar.

Nunes D.M., Mota R.M.S., Machado M.O., Pereira E.D.B., de Bruin V.M.S. & de Bruin P.F.C. (2008). Effect of melatonin administration on subjective sleep quality in chronic obstructive pulmonary disease, *Brazilian Journal of Medical and Biological Research*, 41 (10), pp. 926-931.

Subramanyan, K. (2004). Dermatologists and office-based care of dermatologic disease in the 21st century, *Journal of Investigative Dermatology Symposium Proceeding*, 9 (2), pp. 126-130.

Timothy F.G., (2006). *Topical application of melatonin directly or in liposomes for the amelioration of itching and histamine and non-histamine related inflammatory skin changes*. US 20080131496 A1. Retrieved from www.google.com/scholar.